

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W
RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE**

NA LATA 2022-2025

Dobrzyniewo Duże, 21 marca 2023 r.

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych.	4
1.1. Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego	5
1.2. Dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego	6
1.3. Zjawisko przemocy	7
2. Prowadzenie poradnictwa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	10
3. Zapewnienie miejsc w ośrodkach wsparcia osobom, dotkniętym przemocą w rodzinie.....	11
4. Ochrona ofiar przemocy przed dalszym krzywdzeniem.....	11
5. Podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się udzielaniem pomocy rodzinom, w których występuje przemoc	11
6. Pomoc dla sprawców przemocy.....	12
7. Środki finansowe.....	12
8. Wnioski na dalsze lata realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	12
Podsumowanie	13

„Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie”
zwany dalej „Programem” przyjęty został Uchwałą NR XXXI/260/21 RADY GMINY DOBRZYNIOWO
DUŻE z dnia 5 marca 2021 r. na lata 2021-2030 dnia z dnia 23 czerwca 2021 r.

Realizacja Programu ma na celu wypracowanie w gminie Dobrzyniewo Duże profesjonalnych form wsparcia i pomocy, przy jednoczesnym założeniu dążenia do zwiększenia ich dostępności i skuteczności, wobec osób uwięzionych w przemoc. Zakłada również prowadzenie skutecznej edukacji osób działających na rzecz rodziny dotkniętej przemocą, dostarczanie społeczeństwu wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z tym problemem oraz propagowanie pozytywnych rozwiązań merytorycznych, organizacyjnych i prawnych, związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpisuje się w Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy na rok 2022 przyjęty Uchwałą nr 183 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. Strategię Rozwoju Gminy Dobrzyniewo Duże oraz inne dokumenty zapobiegające zjawiskom przemocy i wykluczeniu społecznemu mieszkańców gminy. Stanowi spójną taktykę na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej przez wszystkie instytucje oraz organizacje zobligowane do podejmowania działań w tym zakresie takie. Praca zespołowa ma kluczowe znaczenie. Zapobiega powielaniu działań przez poszczególne służby, daje możliwość uzyskania szerokiej informacji o sytuacji osoby uwięzionej w przemoc, pozwala wspólnie przedyskutować problem, wymieniać spostrzeżenia, wspólnie ustalać najlepszy plan pomocy oraz rozdzielać poszczególne zadania. Żaden pojedynczy specjalista ani instytucja nie jest w stanie zabezpieczyć wszystkich podstawowych potrzeb rodziny uwięzionej w przemoc.

Zgodnie z Uchwałą nr XXXI/260/21 z dnia 5 marca 2021r. (Dz.U.2021.1115) w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Dobrzyniewo Duże na lata 2021-2030 Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej przedkłada Radzie Gminy Dobrzyniewo Duże sprawozdanie z realizacji Programu za dany rok do dnia 31 marca roku następnego. Przedstawione poniżej informacje bazują na danych instytucji organizacyjnych gminy, wyznaczonych w programie do prowadzenia działań zapobiegających przemocy tj.

- GOPS
- Zespół Interdyscyplinarny
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Dobrzyniewo Duże,
- Ośrodki Zdrowia działające na terenie gminy,
- parafie, stowarzyszenia

oraz innych: organizacji pozarządowych; Sądu Rejonowy w Białymstoku,; Komisariatu Policji w Choroszczy; ośrodków psychologicznych; Stowarzyszenia Droga itp.

1. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych.

Zadanie obejmuje realizację posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, które w ramach swoich kompetencji i obowiązków zawodowych pomagają osobom doznającym przemocy oraz członkom ich rodzin.

Gmina wypełniając wymogi zawarte w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, na terenie gminy Dobrzyniewo Duże funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny, zwany w dalszej części „Zespołem”. Zespół powołano Zarządzeniem Nr Dobrzyniewo Duże z dnia 1 lipca 2013 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego (powyższe zarządzenie uchylilo zarządzenia wcześniejsze). Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym. Siedziba Zespołu mieści się w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym przy ul. Białostocka 23 w . Posiedzenia Zespołu odbywają się w pomieszczeniach OPS . Funkcję Przewodniczącej Zespołu sprawuje A. Krupska – kierownik OPS, natomiast funkcję sekretarza Pełni – starszy pracownik socjalny E. Świdarska. . W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele:

- Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym,
- Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policji, (dzielnicowy)
- oświaty, (psychologzy i pedagodzy szkolni)
- ochrony zdrowia,
- organizacji pozarządowych,
- kuratorzy sądowi.

W Dobrzyniewie Dużym Zespół Interdyscyplinarny ma za zadanie integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust.3 i 5 ustawy, oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powołuje grupy robocze. Zespół natomiast jest odpowiedzialny za strategię rozwiązywania problemów wynikających z przemocy, ustalenia procedur i podejmowanie decyzji mających wpływ na realizację zadań.

W 2022 r. działania podejmowane w ramach procedury NK przebiegały w ramach spotkań stacjonarnych. Również rekomendowanym sposobem postępowania było umożliwienie osobom innego niż dotychczas kontaktu z pracownikami służb pomocowych. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych odbywały się w formie stacjonarnej.

Członkowie grup roboczych pracowali ze stronami wg kompetencji i własnych zadań - zdalnie/ telefonicznie, jak i osobiście. Zależało to od wyboru formy przez przedstawiciela danej instytucji a także od potrzeb zgłaszanych przez osobę doświadczającą przemocy lub oprawcę. Wszystkie rodziny objęte procedurą „Niebieskiej Karty” otrzymały kompleksowe wsparcie. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych odbywały się z zachowaniem zasad ostrożności i reżimu sanitarnego w celu zapewnienia wzajemnego bezpieczeństwa. Zadania wykonywane były w oparciu o obowiązujące przepisy prawa.

Zasady kierowania spraw do Zespołu Interdyscyplinarnego w związku z procedurą „Niebieskiej Karty”:

1. w przypadku uzasadnionego podejrzenia zaistnienia przemocy w rodzinie przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, zobowiązani są do realizacji procedury „Niebieskie Karty”; **Liczba założonych Niebieskich Kart w 2022 r. – 25; liczba kart założonych w 2021 roku**
2. procedura „Niebieskie Karty” realizowana jest we współpracy wyżej wymienionych podmiotów w ramach tzw. grupy roboczej;
- wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie części „A” formularza „Niebieska Karta”, która niezwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od daty wszczęcia procedury, jest przekazywany do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. Część „B” formularza Niebieska Karta”, zawierająca pouczenie o przysługujących prawach i informację o możliwościach uzyskania pomocy, wręczana jest osobie doznającej przemocy; **Liczba formularzy „Niebieskich Kart – A” – 25 ; w tym wszczynających procedurę – 24, w tym w których osoba, co do której istniało podejrzenie, że przemocy doświadcza osoba niepełnoletnia – 5 lub osoba starsza po 65 r.ż. - 2**
3. Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące – **W 2022 roku odbyły się 4 spotkania.**
4. po otrzymaniu formularza „Niebieska Karta” przewodnicząca Zespołu w terminie do 3 dni zwołuje spotkanie członków Zespołu. Członkowie zapoznają się z dokumentem i powołują grupę roboczą, celem udzielenia indywidualnej pomocy rodzinie. W 2022 r. odbyło się łącznie 69 posiedzeń Zespołu; do udziału w grupie roboczej zapraszani są przedstawiciele wskazanych przez ustawodawcę instytucji oraz osoba doznająca przemocy, celem rozeznania indywidualnej sytuacji rodziny, pod kątem przemocy w rodzinie oraz celem wypełnienia części „C” formularza „Niebieska Karta”. **Do końca 2022 r. powołano 29 grup roboczych, liczba spotkań grup roboczych – 69.**
5. osoba doznająca przemocy zapraszana jest na posiedzenie grupy roboczej, mając jednak na uwadze jej stan psychiczny i bezpieczeństwo w wielu przypadkach podejmuje się decyzję o rozmowie tylko z jednym z przedstawicieli wymienionych służb - najczęściej jest to pracownik socjalny. Nieobecność na posiedzeniu grupy roboczej osoby doznającej przemocy nie wstrzymuje jej prac;
Liczba osób objętych procedurą Niebieskiej Karty – 31, w tym 4 kobiety, 27 mężczyzn
6. W 2022 r. w 14 przypadkach zakończono procedurę „Niebieskie Karty” z powodu braku zasadności podejmowanych działań, w 9 przypadkach z tytułu uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy. W 2022 r. grupy robocze prowadziły także działania w procedurach wszczętych w 2021 r.
7. Formularz D „Niebieska Karta zawiera dane osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie - **w roku sprawozdawczym było to 16 kart.**
8. zamknięcie procedury wymaga udokumentowania (w formie podpisanego przez członków grupy roboczej protokołu) a jego zasadność omawiana jest na posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego (z posiedzenia sporządzany jest protokół. – **zamknięto kart 25**

1.1. Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego

Do zadań Zespołu należy integrowanie i koordynowanie działań instytucji zajmujących się przemocą poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach, możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- realizację zadań, wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r.

w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Zespół nie podejmował działań i nie inicjował interwencji w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, gdyż działaniami tymi zajmowali się członkowie grup roboczych, a podczas prac Zespołu nie zaszła konieczność ich realizacji.

Tab. Realizacja procedury Niebieska Karta - „wycinek” tabeli ze sprawozdania Przemoc 2022

Realizacja procedury "Niebieska Karta" przez uprawnione podmioty	liczba wszczętych w danym roku procedur "Niebieska Karta", tj. liczba sporządzonych formularzy "Niebieska Karta-A" przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę		24	
	liczba kontynuowanych w danym roku procedur "Niebieska Karta" wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy		16	
	liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta-A" dokumentujących kolejne zdarzenie stosowania przemocy w sprawach toczących się procedur "Niebieska Karta"		25	
	liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieska Karta"	Ogółem	28	
		w tym ze względu na problem przemocy psychicznej	27	
		w tym ze względu na problem przemocy fizycznej	27	
		w tym ze względu na problem przemocy seksualnej	0	
	liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieska Karta"		97	
	liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieska Karta"	Ogółem	32	
		w tym kobiety	Kobiety	23
			niepełnosprawne	1
			starsze	2
		w tym mężczyźni	ogółem	2
			w tym niepełnosprawni	0
			w tym starsi	1
w tym dzieci		ogółem	7	
		w tym dziewczynki	4	
		w tym chłopcy	3	
	w tym niepełnosprawne	2		
liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta-C"		19		

1.2. Dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego

Na podstawie prowadzonej dokumentacji stwierdza się, iż w 2022 r. do Zespołu wpłynęło łącznie 25 Niebieskich Kart. Niebieskie Karty zostały założone przez następujące instytucje:

- jednostki organizacyjnej pomocy społecznej - 2
- Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - 2
- Policję - 20
- oświatę - 0
- ochronę zdrowia – 1

Tabela 1. Liczba Niebieskich Kart wg sprawozdania PRZEMOC lata 2019-2022

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022
Liczba WSZYSTKICH formularzy "Niebieska Karta - A" wypełnionych w danym roku r. wszystkie wypełnione karty	39	30	30	25
• Pomoc społeczną	2	0	2	2
• Policji	36	27	22	20
• Oświatę	0	0	5	0
• Ochronę zdrowia	0	0	0	1
• GKRPA	1	3	1	2

Liczba zakończonych NK ustanie przemocy	15	12	14	23
Liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego	4	4	4	4
Liczba powołanych grup roboczych	19	31	31	29
Liczba posiedzeń grup roboczych	211	109	76	69

1.3. ZJAWISKO PRZEMOCY wg instytucji współpracujących w ramach Programu

1. **Policja** - W 2022 roku w gminie Dobrzyniewo Duże stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 148 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 15,23 przestępstw. Jest to wartość porównywalna do wartości dla województwa podlaskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Dobrzyniewo Duże wynosi 76,50% i jest porównywalny do wskaźnika wykrywalności dla województwa podlaskiego oraz większy od wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Dobrzyniewo Duże najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 6,28 (wykrywalność 67%) oraz o charakterze gospodarczym - 6,17 (wykrywalność 76%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa przeciwko mieniu - 5,40 (42%), drogowe - 2,20 (99%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,32 (93%).

2.GOPS – Badanie ankietowe przeprowadzone do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Dobrzyniewo Duże wykazały, że przemoc domowa jest zjawiskiem zróżnicowanym i wieloczynnikowym, jednak jako czynniki ryzyka wzrostu przemocy i napięć w rodzinie można wskazać następujące czynniki:

- Style rozwiązywania konfliktów opierają się z jednej strony na wzorcach przemocy i nadużyć, a z drugiej strony na narzucaniu idei i wartości w sposób autorytarny. Te postawy wobec konfliktu rodzinnego są zarówno prekursorami, jak i predyktorami przemocy domowej. W rodzinie panuje zatem kultura przemocy.
- Wystąpienie stresującego wydarzenia, takiego jak bezrobocie lub posiadanie osób na utrzymaniu, może zwiększyć napięcie w rodzinie. Podobnie, jeśli rodzina od początku ma problemy z radzeniem sobie ze stresem, to nowe wydarzenie może z większym prawdopodobieństwem wywołać przemoc domową.
- Inną przyczyną przemocy domowej jest brak zasobów ekonomicznych, społecznych, zawodowych i mieszkaniowych, ponieważ powoduje to sytuacje stresowe, które mogą zakończyć się przemocą.
- Brak kompetencji emocjonalnych ze strony różnych członków rodziny lub agresora. Brak poczucia własnej wartości, empatii, umiejętności społecznych itp. utrudnia nawiązanie spokojnych i bezpiecznych relacji między członkami rodziny.
- Agresorem jest zazwyczaj osoba o niskiej samoocenie i poczuciu bezpieczeństwa, co rodzi frustrację, a także brak kontroli nad sobą. Pochodzenie z domu, w którym dochodziło do przemocy, problemy emocjonalne, nadużywanie alkoholu, lub innych środków odurzających to kolejne czynniki ryzyka.
- Międzypokoleniowe przekazywanie przemocy domowej, w ramach czego modele wychowawcze i zarządzania konfliktami i wzorce myślowe są internalizowane, jest uważane za jeden z głównych prekursorów przemocy domowej.

Tab.2. Rodziny zagrożone zjawiskiem przemocy na terenie gminy

Zestawienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Rodziny korzystające z PS ogółem:	200	269
ubóstwo	44	71
Przemoc	32	96
Bezradność w sprawach op -wych	11	52
Długotrwała choroba	33	58
niepełnosprawność	40	53
alkoholizm	7	7
Narkomania	1	1
Liczba rodzin pod opieką asystenta	8	27

1. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH - GKRPA

Coraz częściej w procedurze NK pojawia się problem uzależnienia od alkoholu, narkotyków oraz środków psychoaktywnych. W 2022 r. Gminna Komisja zaprosiła osoby podejrzane o stosowanie przemocy (stawiło się 12 osób). Założyła trzy Niebieskie Karty. Skierowała do sądu 7 wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Skierowała na badanie w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu 13 osób, stawiło się 7 osób

1. OŚRODEK ZDROWIA

Do zadań ochrony zdrowia należy: udzielenie podstawowej pomocy medycznej oraz umiejętne przeprowadzenie rozmowy umożliwiającej rozpoznanie przemocy i pokierowanie osoby krzywdzonej do miejsc, gdzie może uzyskać pomoc. Ujawnienie lub powzięcie podejrzenia o przemoc w rodzinie może mieć miejsce podczas:

- badania ambulatoryjnego w przychodni
- wizyty lekarskiej w domu pacjenta
- wizyty patronażowej położnej, pielęgniarki
- zabiegów pielęgniarstwa w domu pacjenta

Ośrodek Zdrowia w 2022 zgłosił 1 przypadek przemocy domowej wobec osoby starszej.

2. PLACÓWKI SZKOLNE

Według stanu prawnego: Przemoc w szkole może przejawiać się groźbami, znieważaniem, zmuszanie do wykonywania określonych czynności, ale także niszczeniem rzeczy dziecka. Przemoc taka jest najczęściej przemocą rówieśniczą, ale może być popełniona także przez dorosłych. Ustawa Kodeks Karny z 6 czerwca 1997 r. (Dz.U.1997 nr 88, poz.553)

Prawo i obowiązek wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” ma każda placówka oświatowa działająca na podstawie ustawy o systemie oświaty - a zatem zarówno szkoła publiczna, jak i niepubliczna.

W 2022 roku nie odnotowano zgłoszeń dotyczących przemocy. Dla porównania w 2021 – odnotowano 5 zgłoszeń Niebieskiej Karty dotyczących przemocy wobec dzieci. Rodziny w których zachodzą uzasadnione przesłanki Ośrodek przydziela asystenta rodziny. W sprawach trudnych rodzina zostaje objęta opieką kuratora

3. BADANIA ANKIETOWE

Z badań ankietowych przeprowadzonych na potrzeby Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych pkt.7 uzyskano informacje o postrzeganiu zjawiska przemocy przez mieszkańców gminy. 30,8% odpowiedziało, że jest problemem znikomym, 22,4 % ankietowanych uznało przemoc za problem umiarkowany a 15,4 % jako problem poważny. Niepokojącym zjawiskiem jest wzrost przemocy w szkołach. Przestępczość w ocenie ankietowanych w 21,8 % została uznana za problem znikomy, a 14,10 % problem umiarkowany.

2.Prowadzenie poradnictwa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

W 2022 r. osoby wymagające pomocy mogły skorzystać z punktu konsultacyjnego utworzonego w ramach działalności GKRPA na terenie gminy Dobrzyniewo Duże. Członkom rodzin, w których występuje przemoc oraz choroba alkoholowa, a także innym osobom potrzebującym pomocy udzielano bezpłatnych porad prawnych, psychologicznych, wsparcia oraz informowano o możliwościach uzyskania pomocy. W punkcie z poradnictwa odbyło się 36 godzin dyżuru, z czego skorzystało ok.30 osób. GKRPA skierowała do punktu 17 osób, wśród których były osoby podejrzane o stosowanie przemocy oraz ofiary przemocy domowej. Z porad skorzystało 12 osób, w których występuje problem. Niektóre osoby korzystały z poradnictwa oferowanego w ramach oferty Stowarzyszenia Droga oraz Ośrodka Etap; 32 - osoby uzyskały porady, w tym prawne, psychologiczne i informacyjno - wspierające. Oprócz porad w sprawach bezpośrednio związanych z problemem przemocy czy alkoholizmem w rodzinie - pomagano także w sprawach spadkowych, alimentacyjnych, sprawowania wyłącznej opieki nad dzieckiem, ustaleniem ojcostwa itp.

Dzieciom z rodzin dotkniętych przemocą oraz alkoholizmem udzielana była pomoc psychologiczna. (Stowarzyszenie Dialog; Etap; Klanza) Psycholodzy pracowali z dziećmi, które kierowane były w ramach procedury „Niebieskie Karty”, a także przez pedagogów szkolnych czy kuratorów sądowych w związku ze zgłaszanymi problemami. Najczęściej dotyczyły one zaburzeń lękowych, zaburzeń emocjonalnych, nastroju, absencji szkolnej, zachowań buntowniczych, agresji, autoagresji, nadpobudliwości, trudności wychowawczych, zaniżonej samooceny itp.

Z pomocy psychologicznej skorzystały 32 osoby. Z pomocy i poradnictwa psychologa w 2022 r. skorzystało także 14 rodziców. Ponadto w ramach tego zadania zostały przeprowadzone warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców „*Kocham, lubię, szanuję... czyli o wychowaniu bez przemocy*”. Warsztaty odbyły się w Świetlicy Socjoterapeutycznej Stowarzyszenia Droga obejmowały 12 godzin i uczestniczyło w nich 12 osób.

Tabela. 2 Formy pomocy udzielone osobom/rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie w okresie 2019- 2022 w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego .

Formy pomocy	2019	2020	2021	2022
Liczba osób objętych pomocą ogółem	92	86	52	32
Poradnictwo: psychologiczne: liczba osób objęta poradnictwem; pedagogiczne	14	33	9	19
medyczne	0	0	0	1
socjalne	97	30	31	30
prawne	10	12	3	7
zawodowe i rodzinne	16	11	1	3

Szkoły z terenu gminy uczestniczyły w Ogólnopolskim Programie Przeciwdziałanie Przyczynom Przystępności „Lekcje z Temidą”. Realizacja również zintegrowany programu profilaktyczny „Stop Hejtowi i Mowie Nienawiści”. Oferowano wsparcie psychologa i pedagoga, konsultacje oraz Akademię dla rodziców itp.

3. Ochrona ofiar przemocy przed dalszym krzywdzeniem

Celem zadania jest przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy, poprzez szybką i skuteczną interwencję służb do tego uprawnionych oraz podjęcie czynności, które zabezpieczą ofiarę przemocy przed dalszym jej krzywdzeniem, np.: odseparowanie osoby krzywdzonej od sprawcy przemocy, uniemożliwienie sprawcy korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania, wprowadzenie zakazu kontaktowania się i zbliżania do osoby pokrzywdzonej itp. Praca w grupach roboczych nastawiona jest przede wszystkim na zapewnienie bezpieczeństwa osobie doświadczającej przemocy. Pracownicy socjalni w ramach prowadzonej pracy socjalnej z rodziną doświadczającą przemocy podejmują działania m.in. interwencyjne, psychoedukacyjne i wspierające (wsparcie merytoryczne, emocjonalne i moralne). Pomagają m. in.: pisać pozwody do Sądu, składają zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, jak również są świadkami w sprawach sądowych.

Sytuacja rodzin doświadczających przemocy jest na bieżąco monitorowana przez pracowników socjalnych oraz asystentem rodziny, dzięki współpracy z przedstawicielami oświaty - jako członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego.

4. Podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się udzielaniem pomocy rodzinom, w których występuje przemoc

Aby rodziny, w których występuje przemoc objąć profesjonalną i kompleksową pomocą, niezbędne jest posiadanie wiedzy i umiejętności w tym zakresie. Stąd konieczne jest przeprowadzanie specjalistycznych szkoleń dla osób pracujących w obszarze przemocy.

W 2021 r. 4 pracowników uczestniczyło w 4 szkoleniach o tematyce: „Etapy pracy z osobami doświadczającymi przemocy” (2 osoby), „Pomoc dziecku pokrzywdzonemu” (2 osoby), „Procedura Niebieskiej Karty krok po kroku” (4 osoby), oraz konferencji „Wolni od uprzedzeń wolni od przemocy” (4 osoby). Szkolenia odbywały się w formie zdalnej lub stacjonarnej. Zakupiono dostęp do Platformy edukacyjnej oraz Programu LEX. Korzystano również z bezpłatnych szkoleń organizowanych przez Stowarzyszenie Droga oraz ROPS. Członkowie GKRPA i ZI uczestniczyli w szkoleniu” Nowelizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.”

Wszyscy członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego posiadają odpowiednie wykształcenie i liczne szkolenia istotne w pracy z rodziną.

5. Pomoc dla sprawców przemocy

Do zadań powiatu należy opracowanie i realizacja programów korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc. Osoby te kierowane są do instytucji prowadzących działania interwencyjno- ostrzegawcze wobec sprawców przemocy.

W ramach działania grupy roboczej policjant prowadzi rozmowy, dotyczące aspektów odpowiedzialności karnej, konsekwencji za popełnione czyny. Sprawcy wzywani są na posiedzenia grup roboczych. W 2022 r. wysłano 31 wezwania dla sprawców przemocy na posiedzenia grupy roboczej, zgłosiło się osób. Niestety ani ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ani rozporządzenie w sprawie procedury „Niebieskie Karty” nie wskazują bezpośrednio, jakie kroki można podjąć w przypadku, gdy osoba podejrzewana o stosowanie przemocy, nie stawia się na grupę roboczą. Mimo to policjanci, jako członkowie grup roboczych, podejmują szereg innych działań, np.: przeprowadzają rozmowy a następnie prowadzą systematyczne wizyty w miejscu zamieszkania. Podczas rozmów z policjantem, sprawcy motywowani są do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, a w przypadku nadużywania przez sprawcę alkoholu, kierowany jest wniosek do GKRPA.

Zgodnie z § 8 ust.6 ROZPORZĄDZENIA RADY MINISTRÓW z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta": „ Członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej wypełniają formularz "Niebieska Karta - D" w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

Liczba osób objętych procedurą NK wskazanych jako osoby stosujące – 31 osób; w tym: kobiety - 4; mężczyźni - 27;

6. Finasowanie zadań

Koszty realizacji zadań pokrywają jednostki organizacyjne gminy (głównie GOPS; GKRPA; szkoły; oraz inne) w programie zgodnie z budżetami przyjętymi na dany rok. Dane szczegółowe zawierają sprawozdania poszczególnych jednostek.

7. Wnioski na kolejny rok realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie :

1. Kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie policją, służbą zdrowia, oświatą, prokuraturą, sądem, kuratelą oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Podnoszenie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie, a głównie szeroko pojętej edukacji rodziców/ opiekunów w zakresie budowania relacji bez przemocy, edukację osób doświadczających przemocy.
3. Rozwój współpracy o charakterze ponadlokalnym. Szukanie skutecznych, innowacyjnych rozwiązań.
4. Realizacja przedsięwzięć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
5. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się działaniami w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie poziomu wiedzy nabytej na szkoleniach, warsztatach, konferencjach, seminariach, wizytach studyjnych, dobrych praktykach, itp
6. Udział w kampaniach promujących relacje międzyludzkie bez stosowania przemocy.

Podsumowanie

Głównymi celami strategicznymi *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Dobrzyniewo Duże na lata 2021 – 2030* – jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Dobrzyniewo Duże, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zwiększenie dostępności pomocy i zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Poniżej przedstawiono opis realizacji działań dla osiągnięcia celów operacyjnych określonych w *Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Dobrzyniewo Duże na lata 2021– 2030*.

Realizacja celu 1: Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Dobrzyniewo Duże

W ramach działań mających na celu diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Ośrodek Pomocy Społecznej zebrał dane z instytucji odnośnie zjawisk przemocy na terenie gminy. Badania ankietowe zostały przeprowadzone przed wdrożeniem programu; badania skuteczności – odzwierciedlają działania pomocowe wobec ofiar przemocy. Środowiska, w których wystąpiła przemoc w rodzinie były diagnozowane przez Zespół Interdyscyplinarny w ramach prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”. Zebrano również bieżące sprawozdania z jednostek prowadzących działania w ramach programu.

Realizacja celu 2: Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Podnosząc świadomość społeczną na temat zjawiska przemocy w rodzinie przeprowadzono w szkołach programy profilaktyczne dla uczniów i nauczycieli, których celem było przede wszystkim wyczulenie uczniów na zjawiska przemocy zarówno w rodzinie, jak i przemocy rówieśniczej. Warsztaty te miały na celu wypracowanie pozytywnych postaw w rodzinach i wzbudzenie wśród nauczycieli większej wrażliwości na przemoc. Propagowano ulotki, plakaty dotyczące przemocy. Wybrane działania:

- Program rekomendowany „Archipelag Skarbów” - warsztaty o tematyce profilaktycznej dla uczniów klas VI - VIII SP w Nowym Aleksandrowie w których wzięło udział ok 40 uczniów.
- wyjazd terapeutyczny do Jastarni – w wyjeździe uczestniczyło 8 osób z terenu gminy Dobrzyniewo Duże. Podczas pobytu rodzicom zapewniono możliwość udziału w spotkaniach terapeutycznej grupy wsparcia prowadzonej przez specjalistę psychoterapii uzależnień i psychologa, konsultacji indywidualnych. Rodzinom zorganizowano różne formy wspólnego spędzania czasu.
- Otwarta szkoła” w Pogorzałkach i Nowym Aleksandrowie – podczas „Otwartej Szkoły” prowadzono zajęcia profilaktyczne, organizowano konkursy. W zajęciach brały udział dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym
- impreza profilaktyczno – edukacyjna „Parafiada Dzieci i Młodzieży w Warszawie” prowadzono zajęcia profilaktyczne i opiekuńcze. W zajęciach brały udział dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym.
- impreza profilaktyczno – edukacyjnej „Biwak w Wartościach” prowadzono zajęcia profilaktyczne i opiekuńcze. W zajęciach brały udział dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym.
- akcja „Bezpieczne wakacje 2022” prowadzono zajęcia profilaktyczne i opiekuńcze. W zajęciach brały udział dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym.
- **Rekolekcje Trzeźwościowe w Kozłach** – w rekolekcjach brały udział osoby z problemem alkoholowym z terenu gminy Dobrzyniewo Duże oraz rodziny w których występuje problem alkoholowy.

Realizacja celu 3: Zapewnienie pomocy rodzinom, w których występuje przemoc z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodziny. W kwestii zapewnienia pomocy rodzinom, w których występuje przemoc zgłoszenia dotyczące przemocy w rodzinie przyjmuje Zespół Interdyscyplinarny we współpracy z Policją i Punktem Konsultacyjnym, w którym dyżuruje specjalista psychoterapii uzależnień. W ramach pomocy funkcjonuje grupa wsparcia dla osób współuzależnionych, grupa wsparcia dalszego zdrowienia dla osób uzależnionych oraz grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej. Pracownicy socjalni w ramach grup

roboczych przy procedurach „Niebieskiej Karty” prowadzą szeroko zakrojoną pracę socjalną na rzecz pomocy zarówno ofiarom przemocy, jak i w stosunku do osób, co do których istnieje podejrzenie stosowania przemocy. Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej wraz z dzielnicowym Komisariatu Policji Z Choroszczy regularnie monitorują środowiska, w których występuje przemoc. Rodziny pozostają pod opieką asystenta rodziny. Z porad punktu konsultacyjnego skorzystało 30 osób. Ponadto osoby

Realizacja celu 4: Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i pomaganiem w sytuacji jej wystąpienia. Osoby pracujące z ofiarami przemocy i jej potencjalnymi sprawcami w miarę możliwości biorą udział w szkoleniach, natomiast pracownicy instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego na zorganizowanych spotkaniach wymieniają się informacjami, analizują realizację planów pracy z rodziną, ustalają dalsze postępowanie z rodziną dotkniętą zjawiskiem przemocy:

- Nowelizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.”

Realizacja celu 5: Współpraca różnych instytucji w celu ograniczenia skutków występowania przemocy. Współpracując ze sobą instytucje znajdujące się na terenie Gminy Dobrzyniewo Duże wymieniają ze sobą doświadczenia i dobre praktyki mające na celu przeciwdziałanie i ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie. Przedstawiciele tych instytucji biorą udział w pracach grup roboczych i starają się wypracować jednolite standardy zasad współpracy w zakresie lokalnych służb i instytucji na rzecz spójnych i skutecznych działań. W zakresie realizacji Gminnego Programu kontynuowano także współpracę organizacją pozarządową.

Odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 69 w ramach grup roboczych.

Realizacja celu 6: Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgłaszali do komisji osoby, co do których istnieją podejrzenia stosowania przemocy, wnioski o objęcie leczeniem odwykowym, czego następstwem w niektórych przypadkach było złożenie do sądu wniosku o przymusowe leczenie. Jeden ze sprawców przemocy brał udział w zajęciach w ramach programu korekcyjno – edukacyjnego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku. Wsparcie indywidualne sprawcom przemocy było udzielane zarówno przez pracowników socjalnych, jak i dzielnicowych a także psychologów i terapeutów.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Dobrzyniewo Duże były realizowane zgodnie z programem oraz w oparciu o aktualne przepisy prawa, a także wewnętrzne wytyczne w instytucjach, działających w przedmiotowej sprawie. Kolejny rok zadania wykonywane były z uwzględnieniem obostrzeń sanitarnych i organizacyjnych, pomimo powyższego członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych swoje zadania wykonywali z należytą starannością, zgodnie z posiadanymi uprawnieniami. Pomimo dalszej pracy w szczególnych warunkach związanych ze stanem epidemicznym za wykonywanie zadań członkom Zespołu i grup roboczych nie przysługiwało żadne wynagrodzenie.

Oprócz prowadzenia procedury NK na członkach ciąży również obowiązek sporządzania licznych sprawozdań, zbierania danych statystycznych, archiwizacja dokumentów, prowadzenie monitoringu zjawiska przemocy w gminie oraz cała obsługa administracyjna Zespołu.